

Uwaga!
To jest fragment
artykułu

Nowa organizacja wolontariatu

Dariusz Skrzyński

Od września weszły w życie szczegółowe regulacje dotyczące zakresu działań szkoły w obszarze wolontariatu. Wszystkie te zasady należy umieścić w statucie szkoły. Dlatego przy okazji nowelizacji tego dokumentu nie można pominąć kwestii związanych z organizacją wolontariatu.

Dzięki zastosowanym od roku szkolnego 2017/2018 rozwiązaniom wolontariat szkolny będzie bardziej dostosowany do różnych rodzajów i form aktywności młodych ludzi. Wprowadzone zmiany umożliwiają uczniom i szkołom, na zasadzie dobrowolności, udział w szerokiej ofercie projektów odpowiadających ich wartościom, postawom i potrzebom.

WOLONTARIAT DO 31 SIERPNI 2017 R.

Dotychczas system oświaty zapewniał warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego (art. 1 pkt 15 *Ustawy o systemie oświaty*). Przejawem kształtowania aktywności społecznej uczniów było stwarzanie w szkołach możliwości do działania wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji (art. 56 *uso.*). Podjęcie działalności przez stowarzyszenie lub inną organizację wymagało uzyskania zgody dyrektora. Wolontariat mógł być umocowany właśnie w takiej organizacji. W tej samej *Ustawie*, przy wymienianiu osiągnięć ucznia, które można było wpisać na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum czy szkoły ponadgimnazjalnej, wielokrotnie pojawiało się stwierdzenie „osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej”, w tym na rzecz środowiska szkolnego, w szczególności w formie wolontariatu.

WOLONTARIAT OD 1 WRZEŚNIA 2017 R.

Nowa *Ustawa Prawo oświatowe* wprowadza w zakresie wolontariatu systemowe działanie w szkole. Określa, że

oświata w Polsce zapewnia w szczególności kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym (art. 2 ust. 12).

WAŻNE!

Dwie nowe regulacje, o których należy pamiętać:

- ▶ obowiązek zawarcia w statucie sposobu organizacji i realizacji zadań z zakresu wolontariatu (art. 98 ust. 1 pkt 21),
- ▶ możliwość podejmowania wolontariatu przez samorząd uczniowski (w porozumieniu z dyrektorem) i powołanie rady wolontariatu (art. 85 ust. 6 i 7).

Pozostałe zmiany w zakresie wolontariatu wprowadzone nowymi przepisami *Prawa oświatowego* to:

- ▶ zapewnienie przez dyrektora warunków do działania w szkole wolontariuszy (art. 68 ust. 1 pkt 9),
- ▶ branie pod uwagę przy rekrutacji osiągnięć/aktywności w ramach wolontariatu; przepisy dotyczące rekrutacji do różnego typu szkół (które trzeba stosować już teraz) w wielu artykułach *Ustawy* zawierają stwierdzenie, że będą brane pod uwagę – wpisane na świadectwie ukończenia szkoły niższego rzędu – osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej, w tym na rzecz środowiska szkolnego, w szczególności w formie wolontariatu.

**ZESPOŁY NAUCZYCIELSKIE
DS. NOWELIZACJI STATUTU**
Zasady powoływania zespołów nauczycielskich określają przepisy art. 111 pkt 5 *Prawa oświatowego* oraz § 4 *Rozporządzenia MEN z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli*.

Zespół może być powołany przez dyrektora szkoły do realizacji zadań placówki określonych w statucie. Powołanie zespołu następuje na czas określony lub nieokreślony. Pracą zespołu kieruje przewodniczący powoływany przez dyrektora na wniosek tego zespołu. Dyrektor, na wniosek przewodniczącego zespołu, może wyznaczyć do realizacji określonego zadania lub zadań zespół innych nauczycieli, specjalistów i pracowników szkoły. W pracach zespołu mogą brać udział również osoby niebędące pracownikami tej szkoły. Zespół określa plan pracy i za-

dania do realizacji w danym roku szkolnym. Podsumowanie pracy zespołu odbywa się podczas ostatniego w danym roku szkolnym zebrania rady pedagogicznej.

ZAPISY W STATUCIE SZKOŁY – OBOWIĄZKOWE

Prawo oświatowe wskazuje zakres zadań statutowych, które będą obowiązywały w statucie każdej szkoły. Część tych zadań jest zaczerpnięta (przeniesiona) z obowiązującego obecnie *Rozporządzenia MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutowych publicznych przedszkola i publicznych szkół*, a część jest wskazanych jako nowe, np. „sposób organizacji i realizacji działań w zakresie wolontariatu”.

Zawartość statutu określono w art. 98 i kolejnych *Prawa oświatowego*. Na podstawie art. 98 ust. 1 pkt 21 wprowadzono nowy zapis: „statut szkoły zawiera w szczególności sposób organizacji i realizacji działań w zakresie wolontariatu”.

Dotychczasowe statuty szkoły podstawowej, szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz szkoły policealnej należy do 30 listopada 2017 r. dostosować do nowych zapisów w statucie (art. 322 ust. 1 *Ustawy Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe*).

Branżowa szkoła I stopnia uchwali statut według nowych zasad do 30 listopada 2017 r. (art. 322 ust. 3 *Przepisów wprowadzających*). Statuty dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych zachowują moc do czasu uchwalenia statutowych branżowych szkół I stopnia, jednak nie później niż do 30 listopada 2017 r. Obecnie bez zmian pozostają statuty trzyletniego liceum ogólnokształcącego, czteroletniego technikum, gimnazjum (art. 322 ust. 2 i 5 *Przepisów wprowadzających*).

Warto powołać zespół, który zajmie się opracowaniem projektu zmian w statucie, przeanalizuje zapisy w prawie, oceni, jakie treści i w jakim zakresie powinny zostać zmienione, aby statut szkoły adekwatnie regulował funkcjonowanie szkoły.

POWOŁANIE RADY WOLONTARIATU – NIEOBOWIĄZKOWE

W *Prawie oświatowym* wprowadzony został nowy zapis – umożliwiono samorządowi uczniowskiemu wyłonienie ze swojego składu rady wolontariatu (art. 85 ust. 7). O tym, jak wyglądać struktura takiego organu samorządu uczniowskiego i jej kompetencje, powinien zdecydować sam samorząd, np. w regulaminie samorządu. Zatem rada wolontariatu, jeżeli jest powołana w szkole, powinna koordynować wszystkie działania wolontariackie z udziałem uczniów na terenie placówki. Rada wolontariatu powinna działać jak inny organ samorządu uczniowskiego.

Warto wskazać, że samorząd uczniowski tworzą wszyscy uczniowie szkoły. Należy zatem odróżnić samorząd od często powoływanych w jego strukturze organów. Aby samorząd uczniowski działał sprawnie, trzeba wyłonić jego władze, czyli przedstawicieli uczniów, którzy będą działać w imieniu kolegów i reprezentować ich interesy wobec władz szkolnych. Podobnie jest z radą wolontariatu. W związku z tym, że samorząd nie może działać na zewnątrz szkoły, powinien współdziałać z dyrektorem, szczególnie przy planowanych akcjach skierowanych poza szkołę, ale również i w szkole. Przepis mówi o działaniu polegającym na porozumieniu (art. 85 ust. 6). W tym celu właśnie samorząd może w ramach swoich uprawnień wyłonić organ – radę wolontariatu, która może